

Морфологія (іменник, прикметник)

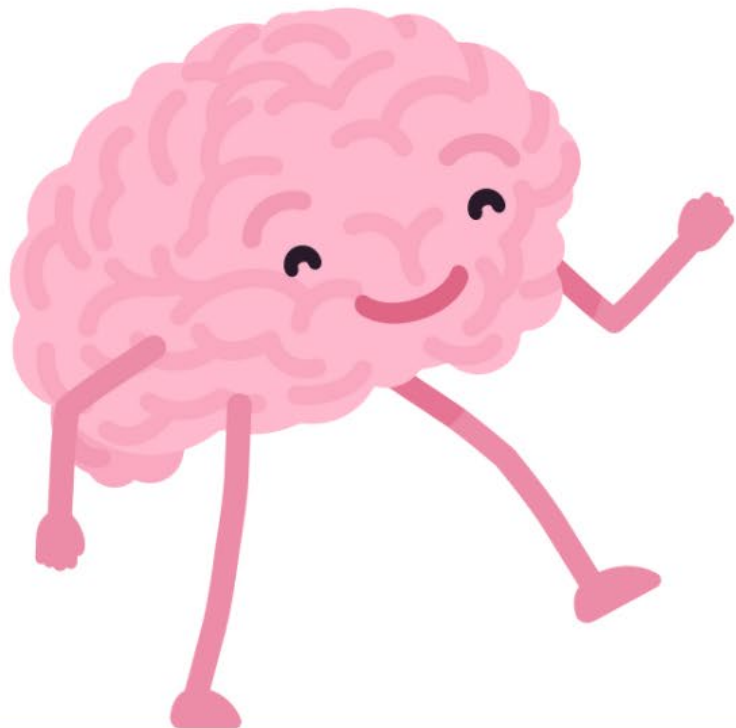

Тетяна Мусянович

Запишіть словосполучення, добираючи правильне закінчення.

*Головн(ий,а) біль, нов(ий,а) шампунь, нелегк(ий,а) путь, Вищ(ий,а)
ступінь, сильн(ий,а) нежить, біл(ий,а) тюль, Весел(ий,а) поні,
гаряч(ий,е) лате, соковит(е,ий) манго, смачн(а,е) саямі, жахлив(е,ий)
торнадо, багатолюдн(ий,е) Токіо, українськ(ий/а,е) АЕС.*

Рід іменників

ЧОЛОВІЧИЙ рід

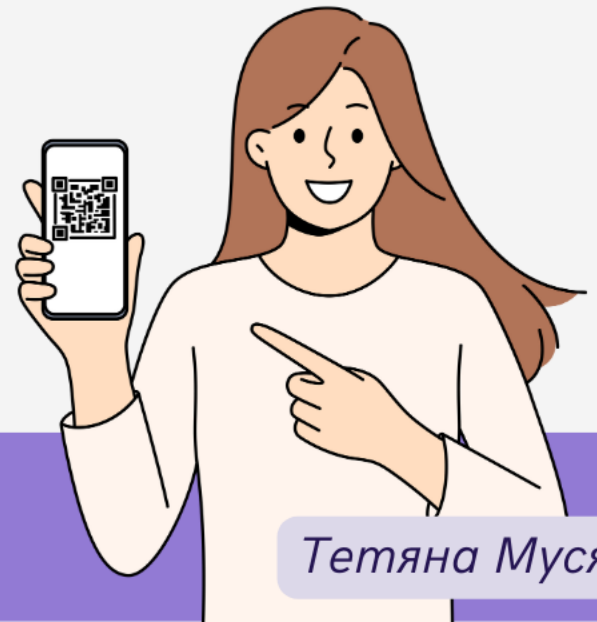
нежить	біль (<i>страждання</i>)
шампунь	тюль
степ	полин
ступінь	рояль
ступінь	дриль (<i>інструмент</i>)
дріб	туш (<i>музичний твір</i>)
на́сип	

ЖІНОЧИЙ рід

путь
вісь
розкіш
емаль (*фарба*)
гуаш (*фарба*)
туш (*фарба*)

Як визначити рід незмінюваних іменників →
<https://cutt.ly/4wjetxed>

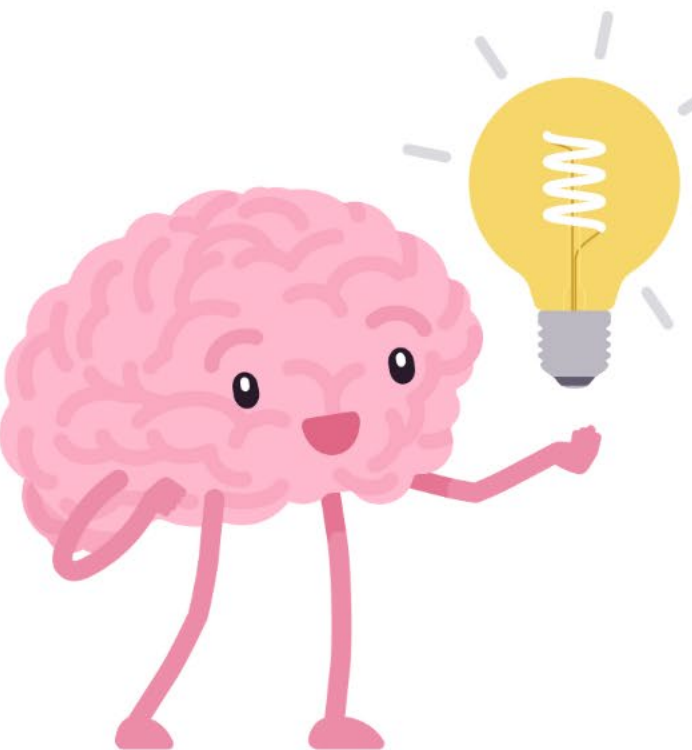

Тетяна Мусянович

Кличний відмінок іменників

Чоловічий рід			Жіночий рід		
Тарасе	СергіЮ	Ю	МаріЄ	Є	сестро
Києве	АндріЮ		мріЄ		Ольго
Миколо	ІгорЮ		матусЮ	Ю	ученице
батьку	краЮ		<i>(пестливі слова)</i>		ноче

Як уживати іменники в кличному відмінку →
<https://cutt.ly/owjetVMY>

Запишіть іменники в кличному відмінку.

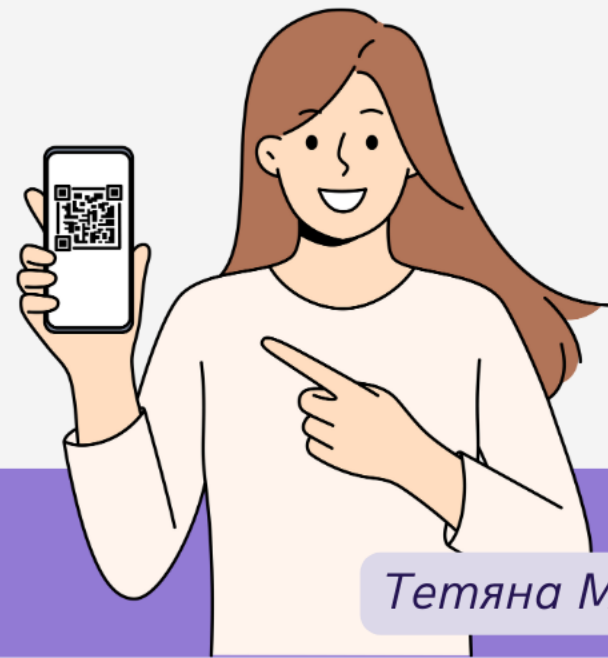
Назар, Назарій, Миколай, Ілля, Юлія, Юля, Таїсія, Тая, Таїса, мама, матуся, Олег, батько, президент, дівчинка, друг Сергій, Ганна Василівна, Ігор Тарасович, ластівка, Херсон.

II. Складіть і запишіть речення з іменем свого друга / своєї подруги в кличному відмінку.

III. Утворіть від виділених імен чоловічі й жіночі імена по батькові та запишіть

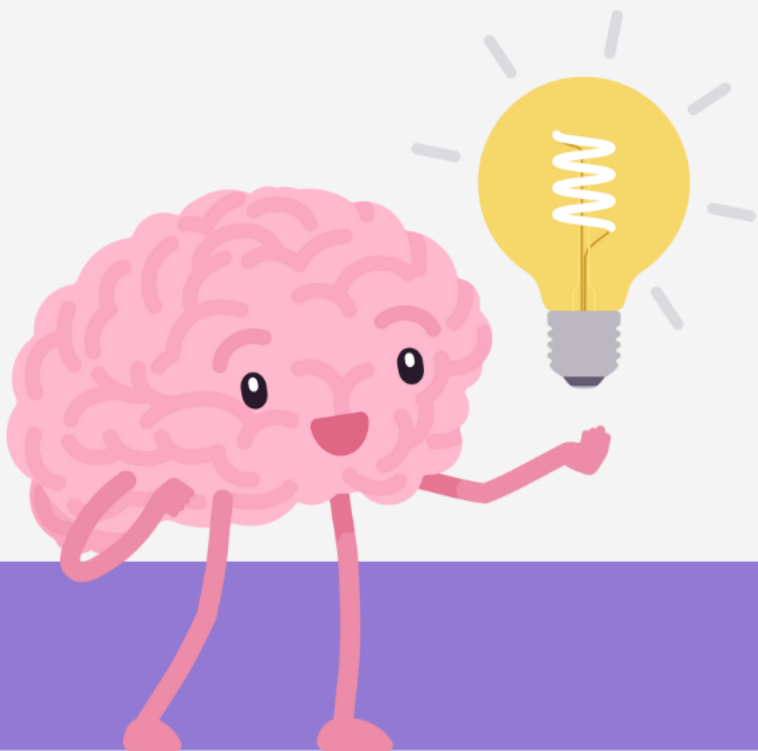
Тетяна Мусянович

Тетяна Мусянович

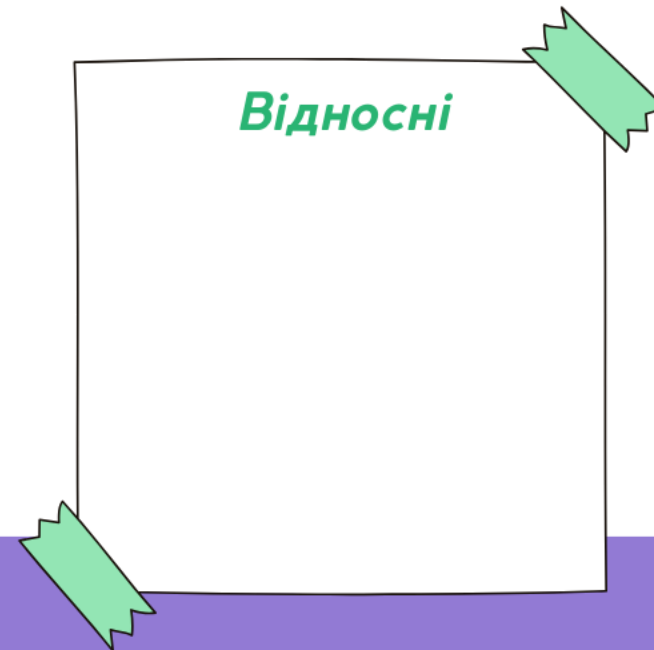
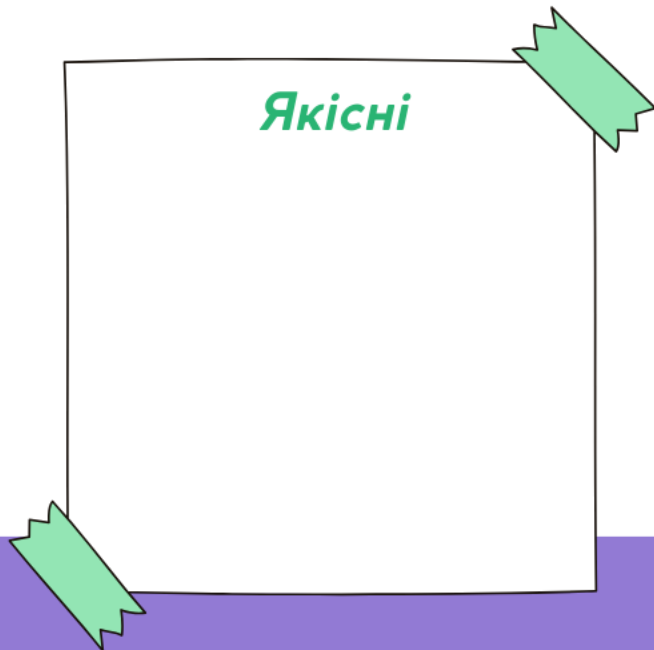
КОЛО ДУМОК.

- 1. Чи можна визначити рід іменників ворота, жнива? Чому?*
- 2. Яке сполучення є граматично правильним: читати по складах, читати по складам?*

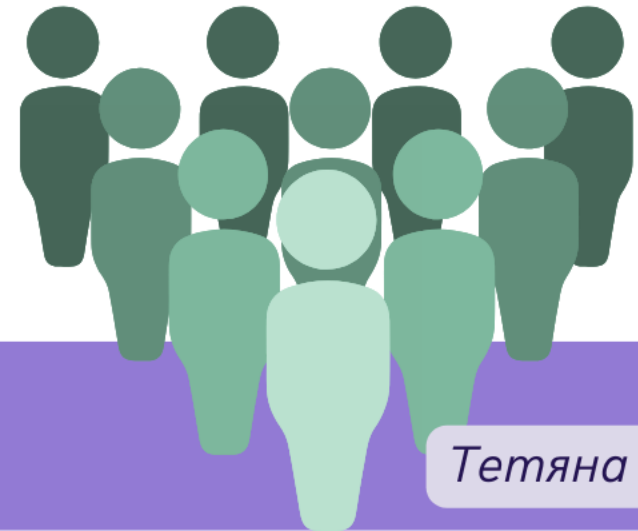
Відгадай, користуючись довідкою, загадки. Впиши з них прикметники у дві колонки. Склади власну загадку, використовуючи прикметники, загадай її однокласник/однокласниці.

Довідка. Игадз, чін, ебраз, ковв, бицуля, темелик

Повторення узагальненого вивченого

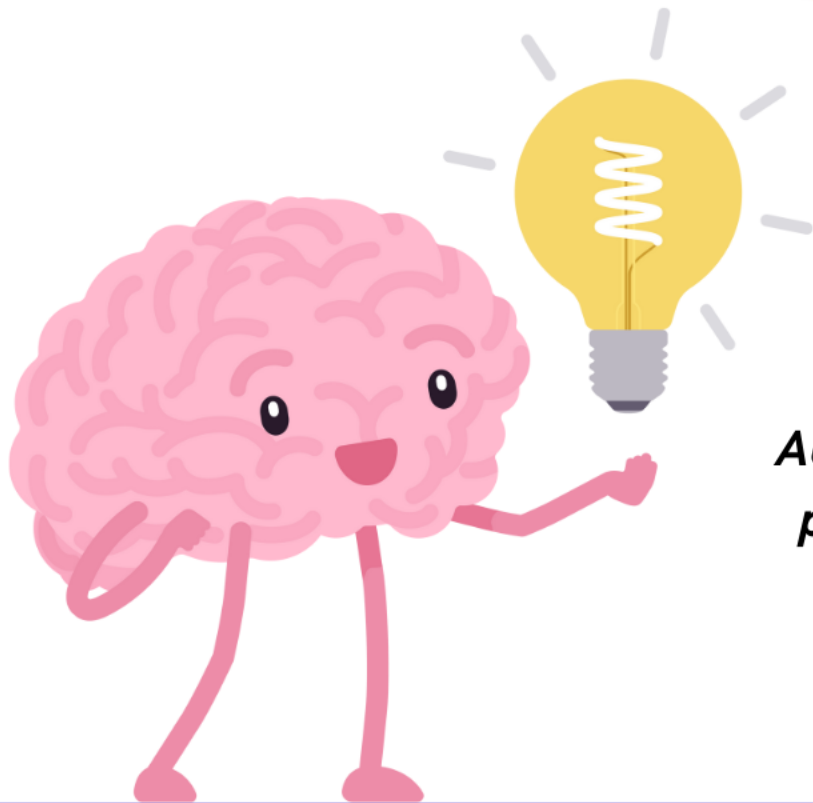
- 1. Щоб крутитися веселіше, натискай на неї швидше.*
- 2. Темна й чорна вона на півдні, а білою буває на півночі.*
- 3. У конячки є смугасте ворання. Та змінити його не вдалося востаннє*
- 4. Сірий, ікластий, хоче вівцю вкрасти*
- 5. Їде пані в золотіми жупані. Зоч жупан той латка на латці, та принаймають у кожній хатці.*
- 6. Хто крилатий, гарний, гожий, на красиву квітку схожий? Має довгий хоботок, п`є нектар ним із квіток*

Тетяна Мусянович

Групи прикметників за значенням

Якісні	Відносні	Присвійні
<i>мудрий</i>	<i>скляний</i>	<i>сестрин</i>

Визначте групу за значенням кожного прикметника в поданих словосполученнях (усно).

Автобусна зупинка, теплий вечір, Юлине повідомлення, банківський рахунок, вечірній Тернопіль, солодкий пиріг, солодкі слова, черстве серце, черствий хліб, заячий хвіст, заяча душа.

*Доберіть до поданих словосполучень синонімічні з присвійним прикметником.
Дібрані словосполучення запишіть.*

ЗРАЗОК. Книжка Галі – Галина книжка; номер Софії – Софіїн номер; пароль Павла – Павлів пароль.

Номер Оксани, шарф Юлі, адреса Марії, зошит дочки, ноутбук Тараса, сестра Андрія, халат лікаря, клюв орла, голос солов'я.

Ступені порівняння прикметників

Вищий ступінь	
проста форма	складена форма
<i>широкий</i>	<i>більш широкий</i>

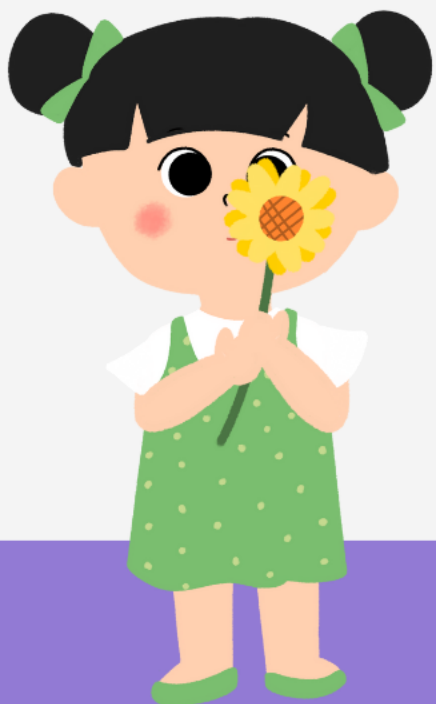
Найвищий ступінь	
проста форма	складена форма
<i>найширший</i>	<i>найбільш широкий</i>

I. Знайдіть два прикметники, від яких можна утворити ступені порівняння.

Утворіть від обраних слів просту й складену форми вищого й найвищого ступенів порівняння.

Німий, холодний, синенький, дорогий, електричний.

II. Складіть усно речення з прикметником у формі вищого ступеня порівняння.

I. За поданим зразком добери спільнокореневі прикметники. Визнач, які з утворених слів мають ступінь порівняння

Зразок

Малий - маленький, менший, малесенький, найменший, манюсінський, супермалий

спиртний
низький

високий
близький

теплий
розумний

Тетяна Мусянович

Перепиши словосполучення, виправляючи помилки у вживанні ступенів порівняння прикметників

Самий вдалий, вища мами, більш красивіший, зеленіше трави, суперефектніший виступ, найбільшвеселіші

Тетяна Мусянович

*Відредагуйте словосполучення та запишіть правильно. Поясніть
суть допущених помилок.*

*Сильна нежить, вища ступінь, далекий путь, маленьке фламінго,
лазити по деревам, налити води курчам, шановний Олексіє
Вікторовиче, зустрілися з Олексієм Склярєнко, подякувати
Світлані Вікторівній, Дмитрин зошит, сама швидка тварина,
більш солодший пиріг, дуб вищий берези.*

Прочитайте речення, уставляючи на місці пропуску одну із запропонованих форм слова

Ігор/Ігоре/Ігорю

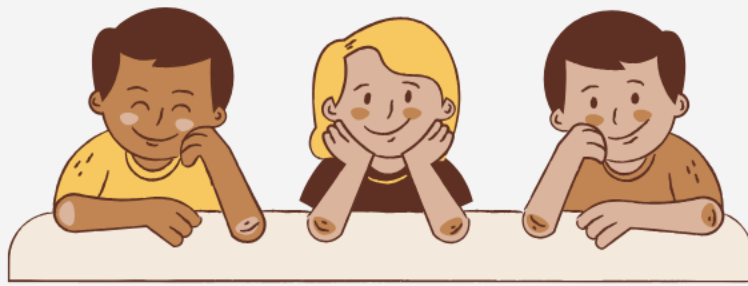
зручний/зручніший

1. Дякую тобі, ..., що підказав більш ... маршрут.

пану/панові

цікавішу/цікаву

2. Подякувати ... Богдану за найбільш ... розповідь.

Тетяна Мусянович

Морфологія (Числівник. Займенник)

Тетяна Мусянович

ПРИГАДАЙМО.

1. Чим кількісні числівники відрізняються від порядкових?

2. Чому займенник має таку назву?

Розгляньте рекламу та дорожній знак. Про що саме вони інформують?

Передайте одним реченням отриману з кожного зображення інформацію, використовуючи числівники.

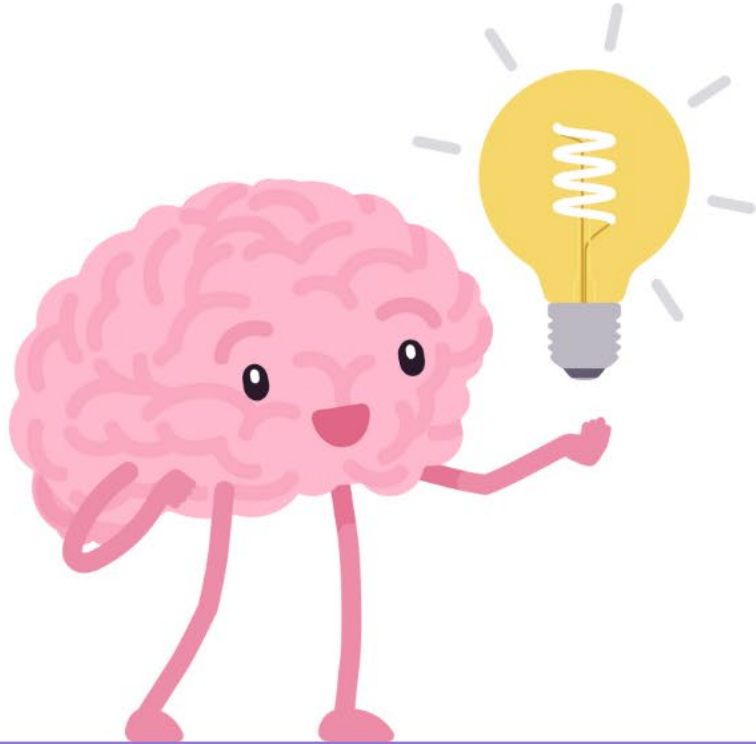

Знайдіть у реченнях числівники. Провідмінійте письмово один із них (на вибір).

- 1. До населеного пункту залишилося сто дев'ять кілометрів.*
- 2. Зі складу вивезли п'ятсот шістдесят мішків борошна.*
- 3. За перший день альпіністи подолали дві третіх шляху до вершини.*

Відмінювання числівників

Н.	п'ять	сім	сорок
Р.	п'яти, п'ятьох	семи, сімох	сорока́
Д.	п'яти, п'ятьом	семи, сімом	сорока
Зн.	п'ять, п'ятьох	сім, сімох	сорок
Ор.	п'ять МА , п'ять ОМА	сьома́, сімома	сорока
М.	на/у п'яти, п'ятьох	на/у семи, сімох	на/у сорока

Н.	шіст ДЕСЯТ	шіст СОТ
Р.	шістдесяти, шістдесятьох	шестисот
Д.	шістдесяти, шістдесятьом	шестистам
Зн.	шістдесят, шістдесятьох	шістсот
Ор.	шістдесять ма , шістдесять ома	шістьмастами, шістьомастами
М.	на/у шістдесяти, шістдесятьох	на/у шестистах

Прочитайте вголос математичні вирази.

1. До $86 + 84$.
2. Від $375 - 185$.
3. До $4532 + 777$.
4. Від $642 - 14$.
5. До $785 + 48$.
6. Від $64 - 11$.

Відредагуй помилкові форми числівників та іменників, запиши правильно

*П`ятдесятьма роками, на п`ятьохстах гектарах, на дев`яностах метрах,
однією тисячою гривень, близько шістсот, допомога сто постраждалими,
п`ятеро жінок, чотири олівця, у тисячу п`ятдесятому році*

Тетяна Мусянович

ПОПРАЦЮЙТЕ В ПАРАХ.

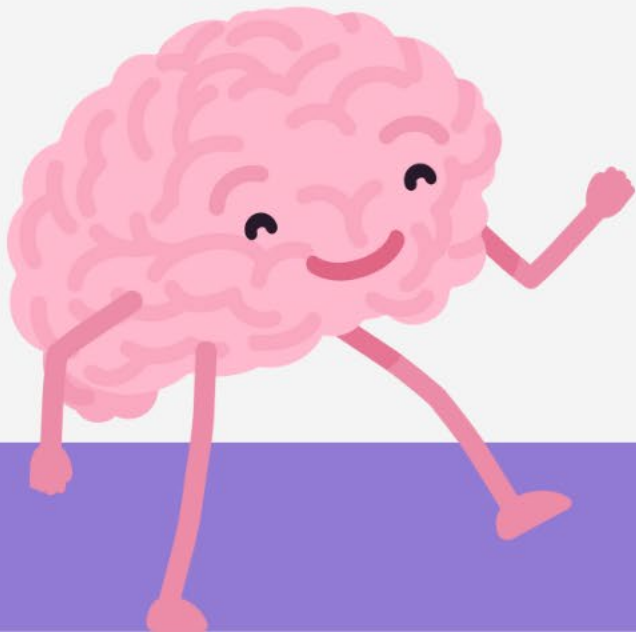
Розподіліть між собою групи сполучень слів. Спишіть, замінюючи числа словами. Перевірте одне в одного правильність виконання.

- 1. На 20 автобусах, після 40 років, замість 6 учнів, із 60 туристами, нагодував 3 поросят.*
- 2. На 10 будинках, після 90 днів, замість 5 учениць, з 50 гривнями, напоїв 4 лошат.*

*Провідімняй подані словосполучення.
Обов'язково вказуй паралельні форми числівників.*

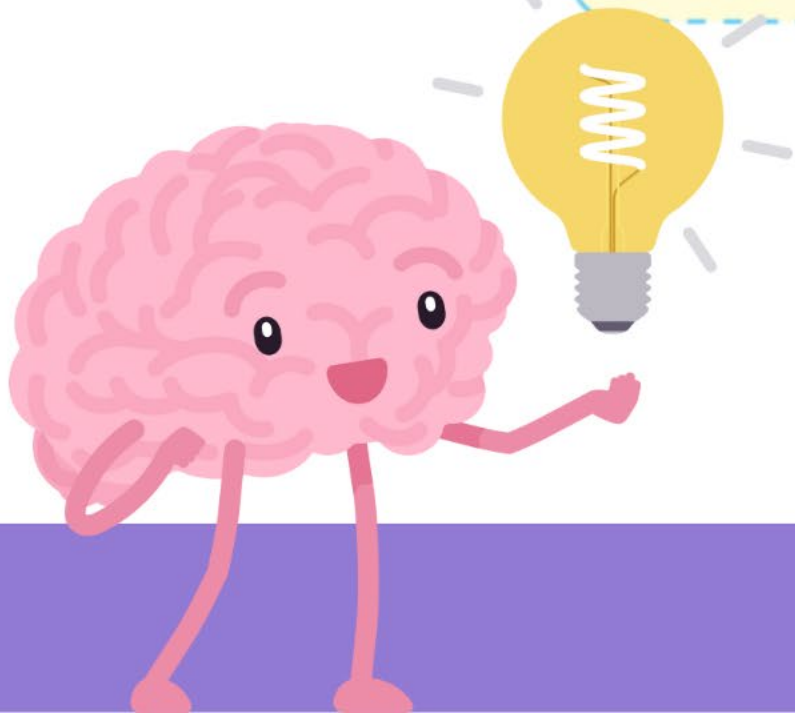
Сімдесят гусенят, шість сьомих площі

Узгодження числівників з іменниками

Правильно	НЕправильно	
чотири апельсини и три місяці і два кілограми и	чотири апельсина три місяця два кілограма	2 3 4 → Н. в. мн.

КОЛО ДУМОК.

Поясніть, чому в поданих реченнях іменник лимон ужито в різних формах.

1. Купили три лимонИ.
2. Зважили п'ять лимонІВ.
3. Залишилося два з половиною лимонИ.
4. Достатньо двох третіх лимонА.

Закінченні іменника -а(-я)

Закінченні іменника -и(-і)

Два (година), три (метр), чотири (Сашко), півтора (гектар), третина (мила), сім
восьмих (канат), півтори(диня), одна четверта (свічка), половина (вагон), чотири (куля)

Спишіть словосполучення, ставлячи іменник у відповідній формі.

*Чотири (бургер), два (ноутбук), три (місяць), чотири (ведмідь),
дві п'ятих (метр), обидва (кролик), два (трамвай), три
(мегабайт), два з половиною (кілограм), півтора (зошит), три
(сантиметр), півтора (місяць), два (коктейль), чотири
(олівець), три четвертих (кілометр), троє (глядач)*

Проаналізуй назви магазинів і торговельних марок. Які з них написані неправильно? Поясни свою відповідь. Прокоментуй написання слів **прикарпатських, нетто, французький** на малюнку Б

Тетяна Мусянович

Використовуючи подані малюнки, дайте усно відповідь на запитання "Котра година?". Наведіть по кілька варіантів відповідь.

*Розглянь годинники й запиши час кількома варіантами,
використовуючи прийменники **за, по, до, на**.*

Тетяна Мусянович

Відредагуйте усно речення, виправляючи помилки у вживанні числівників на позначення часу.

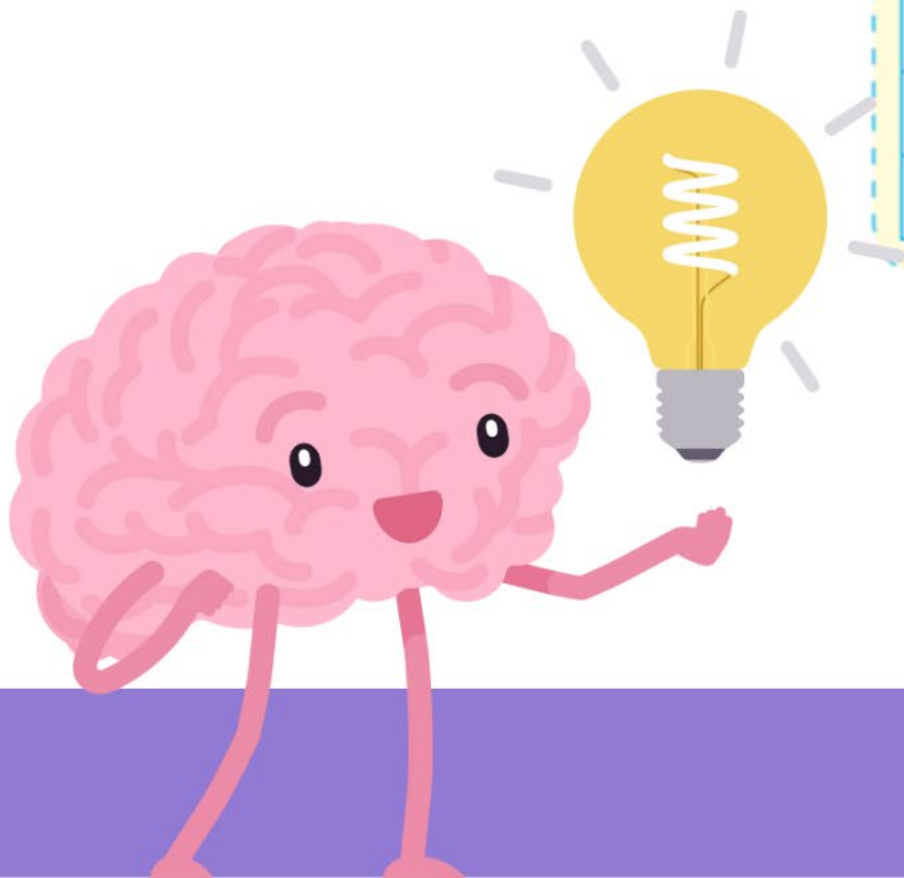
- 1. Автобус від'їжджає в десять сорок.*
- 2. Дідусь прокидається після восьми годин.*
- 3. Електропоїзд прибуває рівно в одинадцять.*
- 4. Басейн працює із семи ранку до дев'яти вечора.*
- 5. Потяг прибуває без десяти вісім.*
- 6. Повернувся зі школи близько чотирнадцяти.*

Розряди займенників

Розряди	Приклади
Особові	я, ти, він, ви
Зворотний	себе
Питальні	хто? що? який?
Відносні	хто, що, який
Неозначені	абихто, будь-що

Розряди	Приклади
Заперечні	ніхто, ніякий
Присвійні	мій, ваш, її
Вказівні	цей, той, такий
Означальні	весь, інший, сам

Випиши з поданого тексту займенники. Укажи розряд та відмінок виписаних слів. Виконай завдання.

(1) **Давньогрецький** філософ Діоген, про якого є чимало переказів, прославився своєю мудрістю. (2) У котрійсь з історій він нібито жив у діжці. (3) За словами інших, це була **глиняна** хижка, схожа на діжку. (4) Олександр Македонський, розповідають в іншій легенді, хотів переселити мудреця в палац або **яке-небудь** краще місце. (5) На таку пропозицію Діоген відповів "Відійди, імператоре, ти мені заступив сонце"

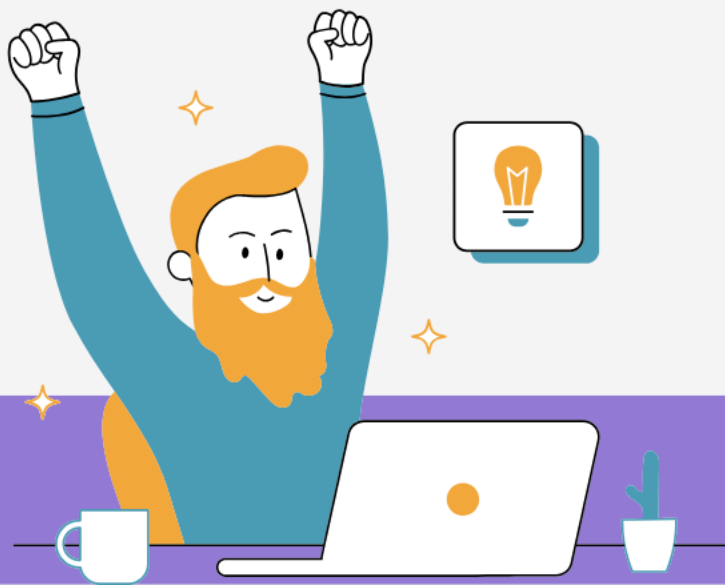
Завдання

- 1. Поясни правопис виділених слів.*
- 2. Який синонім до слова **філософ***
- 3. Знайди в тексті 3 прикметники*
- 4. Як ти розумієш відповідь Діогена?*
- 5. Знайди в словнику або в інтернеті фразеологізм з іменем згаданого філософа й поясни значення*

*Утвори від поданих наборів займенників інші за значенням,
поданих в дужках*

- 1) я, ми, ти, ви, він, вона, вони (присвійні займенники);*
- 2) хто, що, який (неозначені займенники);*
- 3) чий, котрий, скільки (заперечні займенники)*

*Прочитайте речення. Знайдіть помилки у вживанні займенників.
Відредагуйте усно речення.*

1. На полиці лежала книжка Олесі, яку всі шукали. 2. Марк поклав документ на стіл і сфотографував його. 3. Діти рвали яблука й складали їх у ящики; їх було дуже багато. 4. Тренер зібрав м'ячі в дітей, а потім поклав їх у кошик.

Тетяна Мусянович

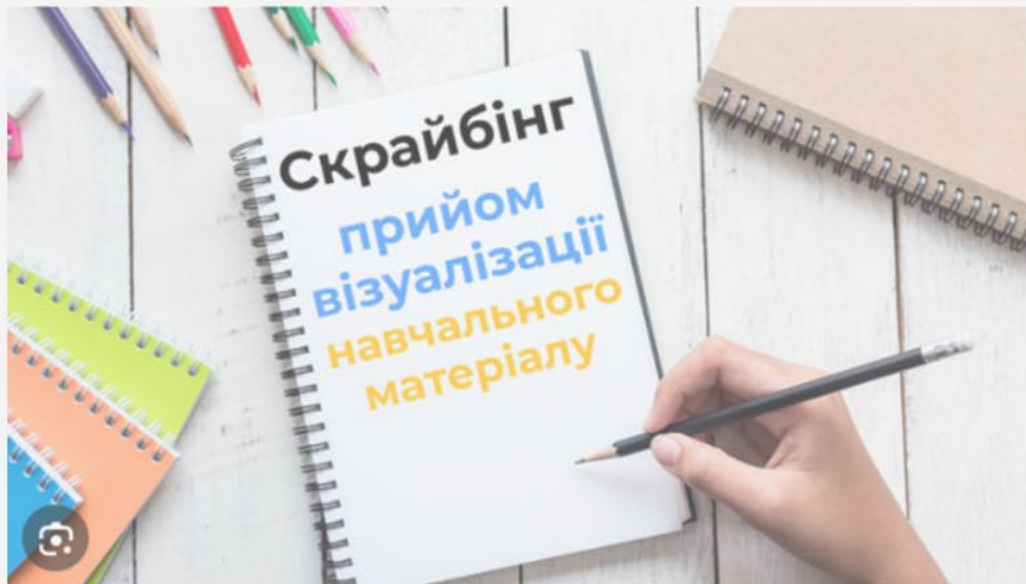
Знайдіть і послухайте пісню «Стефанія» у виконанні гурту «Kalush Orchestra» та пісню Mariia Dovgauk «Лебеді материнства»

Випишіть із тексту пісні (під час її звучання) займенники. Із приспіву займенники випишіть лише один раз.

Визначте, хто знайшов найбільше слів. У якій пісні переважають особові займенники.

Підсумок

Робота в групах: одна група малює все, що необхідно знати про іменник (роди, кличний відмінок); друга група – прикметник (розряди за значенням та ступені порівняння); третя група – числівник (відмінювання, поєднання числівника з іменником), четверта група – займенник (розряди займенників за значенням)

